

פרק בית שמאי

ובגמרא יבואר שאפשר לבאר את דבריהם בשני אופנים:

האחד, שהיה רצונו להקדיש את השור הראשון, שייצא מביתו לפני שאר השוורים. אך הוא טעה בהערכתו, בכך שחשב כי השור הראשון שייצא מביתו יהיה שור שחור, ואילו למעשה, יצא שור לבן ראשון.

וכיון שהיה ברצונו להקדיש את השור הראשון, לכן חל הקדשו על השור הלבן שייצא ראשון, על אף שהיתה טעות בהערכתו, שהרי הוא חשב שהשור הראשון יהיה שחור.

והאופן השני, שחל הקדשו על השור השחור, שייצא שני, אחרי השור הלבן.

כי ברצונו היה להקדיש את השור השחור הראשון, אלא שטעה בכך שחשב כי הוא ייצא ראשון לכל השוורים, ולמעשה הוא יצא שני, אחר השור הלבן.

והיינו, שחל הקדשו על השחור, על אף טעותו בהערכתו, שחשב שהוא ייצא ראשון.

ובית הלל אומרים אינו הקדש, לא השחור ולא הלבן.

ב. אם אמר אדם: דינר זהב שיעלה בידי ראשון, הרי הוא הקדש.

ועלה בידו דינר של כסף ראשון —

בית שמאי אומרים הרי זה הקדש נזירות

פרק זה דן במי שקיבל עליו נזירות מתוך טעות, האם חלה עליו הנזירות או לא.

ובפתיחת הפרק מביאה המשנה מחלוקת בין בית שמאי לבית הלל במי שהקדיש דבר בטעות, האם חל ההקדש.

ולפי שנאמר בנויר "קדוש יהיה" נולדן יש אפשרות של שאלה על הנזירות, כמו שיש אפשרות של שאלה על הקדש, כמבואר לעיל בתוס' וברא"ש בדף ט א], הביאה המשנה את המחלוקת בין בית שמאי לבית הלל בהקדש טעות, כהקדמה לנזירות בטעות.

מתניתין:

בית שמאי אומרים הקדש טעות, שהקדיש אדם בטעות דבר להקדש, או לקרבן, הרי הוא הקדש.

ובית הלל אומרים: הקדש בטעות — אינו הקדש!

וטעם מחלוקתם יבואר בגמרא.

כיצד הוא הקדש טעות?

ומבאר המשנה שלש אפשרויות של טעות בהקדש —

א. אם אמר אדם: שור שחור שייצא מביתי ראשון — הרי הוא הקדש.

ויצא מביתו שור לבן ראשון —

בית שמאי אומרים: הקדש!